Місячний Економічний Моніторинг України

№5 (199), травень 2017 року

Резюме

Тема місяця: Реформа митниці

Політика: У квітні Міжнародний суд ООН прийняв рішення про необхідність впровадити запобіжні заходи для захисту прав українців та кримських татар в окупованій Росією Автономній Республіці Крим.

Реальний сектор: Блокада торгівлі із Східним Донбасом, територію якого контролюють підтримані Росією сепаратисти, призвела до зниження промислового виробництва.

Енергетичний сектор: Компанії Україна та ЄС зроблять спільну оцінку можливостей співпраці у використанні та розвитку газотранспортної системи України.

Сільське господарство: У першому кварталі 2017 року сільськогосподарське виробництво скоротилося на 0,8% дпр.

Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку сягнув 0,8 млрд дол. США в березні, оскільки піврічна виплата відсотків за реструктурованими державними єврооблігаціями призвела до зростання чистих виплат інвестиційних доходів закордон.

Фіскальна політика: У квітні Україна конфіскувала активи на суму 1,3 млрд дол. США, які було раніше вкрадено колишнім президентом Віктором Януковичем та його прибічниками.

Соціальна політика: Обіцяна урядом пенсійна реформа повинна призвести до збільшення ефективного виходу на пенсію за рахунок збільшення обов'язкової тривалості робочого стажу та впровадження стимулів для пізнішого виходу на пенсію.

Ринок праці: Середня заробітна плата у березні зросла на 37,2% дпр у номінальному та на 18,7% дпр у реальному виразі завдяки підвищенню мінімальної заробітної плати.

Монетарна політика: Споживча інфляція сповільнилась до 12,2% дпр в квітні, що відображало високу статистичну базу.

Обмінний курс: Міжбанківський валютний ринок залишався спокійним у квітні.

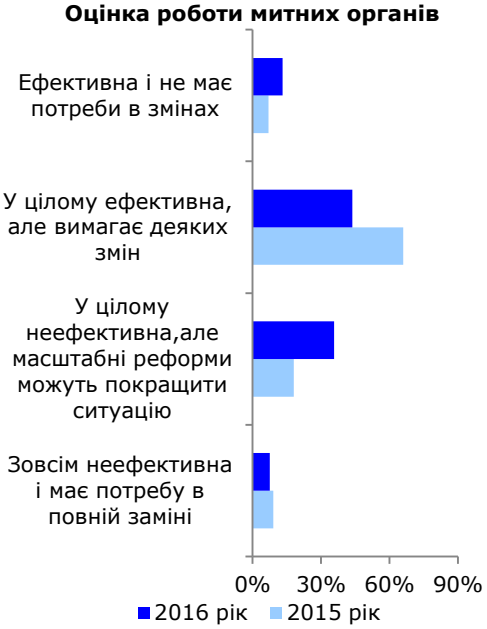
Державний борг: Внутрішній державний борг продовжив зростати через випуски ОВДП та рекапіталізацію державних банків.

Тема місяця: Реформа митниці

Бізнес вимагає, щоб уряд поліпшив митні процедури та збільшив прозорість

Міністерство фінансів ініціювало реформу митниці в Україні з намірами забезпечити більшу прозорість та передбачуваність. Модель реформи та зміни митних процедур зараз гаряче обговорюють Міністерство фінансів та представники парламенту і громадських організацій. Реформу обіцяють впровадити до кінця 2017 року.

Оцінка роботи митних органів

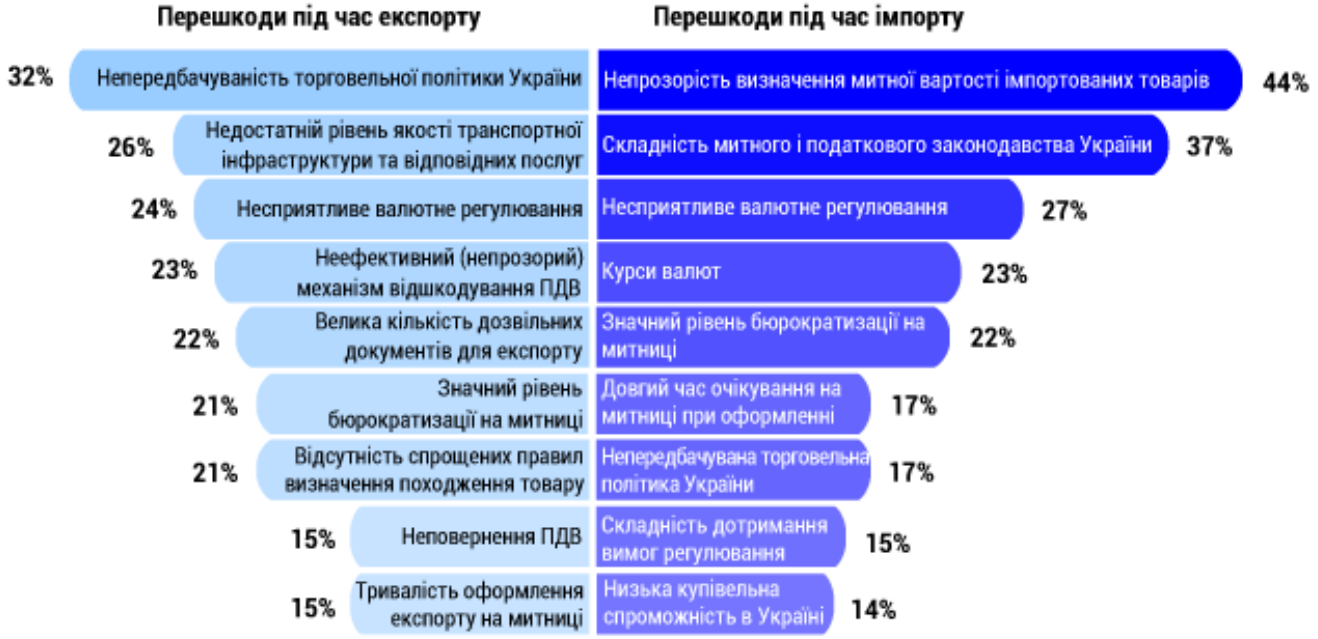

Опитування експортерів та імпортерів, яке провів Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, підтверджує нагальність реформи митниці, оскільки чинне митне регулювання шкодить зростанню торгівлі.[1] Лише 13% опитаних експортерів та імпортерів вважають роботу митних органів ефективною, тоді як 43% компаній стверджують, що необхідна радикальна реформа митниці. Імпортери частіше, ніж експортери, вважають важливими суттєві зміни. Проблеми з митними процедурами також виглядають більшими для малих підприємств.

В цілому, недосконале митне законодавство є проблемою для 56% респондентів. 30% компаній вважають, що однією з найбільших проблем є недостатня прозорість та відкритість роботи митних органів. Свідоме завищення митної вартості було проблемою для 28% компаній. Близько чверті компаній назвали важливим також такі проблеми як корупцію, часті зміни в структурі та керівництві митних органів, а також застарілість технічного оснащення митниці (в т.ч. комп'ютерів та програмного забезпечення).

Зокрема, 27% експортерів та 35% імпортерів скаржились, що вони стикаються із перешкодами у торгівлі. Основні перешкоди під час експорту включають непередбачуваність торговельної політики України та низку якість транспортної інфраструктури. Заборгованість із відшкодування ПДВ є більшою проблемою для малих компаній. Найбільшими перешкодами під час експорту є непрозорість визначення митної вартості та складність митного і податкового законодавства України. Ці проблеми є важливими для компаній всіх розмірів. Несприятливе валютне регулювання було перешкодою як для експортерів, так і імпортерів. Тому, нещодавні кроки із валютної лібералізації сприятимуть міжнародній торгівлі.

Бізнес також визначив основні кроки щодо зниження перешкод у торгівлі. Заходи включають повну автоматизацію митного оформлення (68% респондентів), надання можливості вносити зміни у митні документи (67%), уніфікацію документів українського та міжнародного зразка (66%), а також скорочення переліку документів для митного оформлення (61%). Інші важливі зміни, які сприятимуть торгівлі, включають збільшення прозорості митного оформлення та скорочення часу на нього. Для вирішення проблеми із визначенням митної вартості бізнес пропонує визначати її згідно із наданими підтверджувальними документами. В цілому, в пропонованій Міністерством фінансів реформі йдеться про врегулювання ряду з цих положень.

Джерело: ІЕД

[1] Опитування провів Інститут в рамках проекту «Діалог зі сприяння торгівлі». Звіт доступний: https://goo.gl/4rIC3F

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Політика: Збройний конфлікт загострився після хиткого перемир'я

Війна на Донбасі. Збройний конфлікт на Сході України різко загострився у другій половині квітня. У першій половині місяця тривало так зване «великоднє» перемир'я, яке, однак, було нестабільним та часто порушувалося об'єднаними російсько-сепаратистськими силами. Українська сторона Спільного центру контролю та координації звинуватила незаконні збройні формування, що підтримуються Росією, у цілеспрямованих діях для подальшого загострення конфлікту та небажані дотримуватися режиму припинення вогню. Медик-американець, що працював у складі Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ, загинув, а двох його колег було поранено, коли автомобіль, у якому вони перебували, наїхав на міну на територію Луганської області, що не контролюється урядом України.

19 військовослужбовців Збройних сил України було вбито на війні у квітні, а 102 військовослужбовці отримали поранення. Згідно з даними, які озвучив Президент України Петро Порошенко, 69 військовослужбовців Збройних сил України загинули на війні з початку поточного року, а 420 військовослужбовців було поранено. Всього, за словами Президента, за весь період анти-терористичної операції на Сході України загинули 2625 службовців різних силових відомств держави.

Крим. У квітні Міжнародний суд ООН прийняв рішення про необхідність впровадити запобіжні заходи для захисту прав українців та кримських татар в окупованій Росією Автономній Республіці Крим. Суд зобов'язав Росію «утриматись від накладання обмежень на можливості кримськотатарської спільноти зберігати свої представницькі інституції, включаючи Меджліс кримськотатарського народу» та «забезпечити доступність освіти українською мовою». Проте, Суд не задовольнив прохання України вжити запобіжних заходів, щоб змусити Росію дотримуватися вимог Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму, зокрема припинити постачання зброї формуванням, що здійснюють терористичні напади на Сході України.

Корупція. Національне антикорупційне бюро України затримало екс-депутата Верховної Ради Миколу Мартиненка. Його звинувачують у розтраті коштів у розмірі більш ніж 1,7 мільйона дол. США із державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат». Сам Мартиненко заперечує провину. Пізніше його відпустили на поруки декількох депутатів та міністрів.

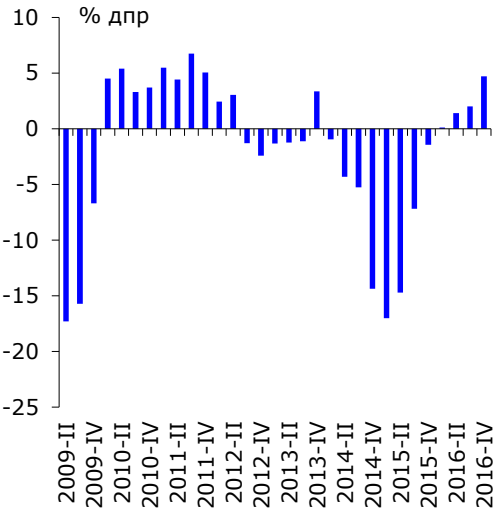
Реформа охорони здоров'я. У квітні Верховна Рада України прийняла закон про фінансову автономію медичних установ. Цей закон передбачає реорганізацію державних медичних установ у державні та муніципальні неприбуткові підприємства. Це дасть їм можливість офіційно залучати фінансування додатково до коштів, виділених із бюджету. Крім цього, вони матимуть право приймати рішення щодо витрат коштів, включаючи встановлення рівня зарплат. Закон набере чинності через шість місяців, а до кінця 2018 року медичні установи зможуть перереєструватися як неприбуткові підприємства за спрощеним порядком.

Реальний сектор: Зниження промислового випуску

Галузеві тенденції. Зупинка торгівлі з територіями Східної України, які контролюють підтримані Росією сепаратисти, призвела до зниження промислового випуску через експропріацію компаній на Східному Донбасі та переривання виробничих ланцюжків. Серед іншого, видобування вугілля впало на 19,3% дпр (через втрату шахт на Східному Донбасі), видобування залізної руди знизилось на 12,2% дпр (через втрату продажів Східному Донбасу) та виробництво сталі скоротилось на 11,4%

Населення (без Криму): 42,6 млн.
Промислове виробництво/ВДВ: 23%
Сільськогосподарське виробництво/ВДВ: 14%
Інвестиції/ВВП: 14%
Експорт: ЄС 32%, Азія – 35%, Росія 9%
Імпорт: ЄС 37%, Азія – 20%, Росія 13%

Динаміка реального ВВП

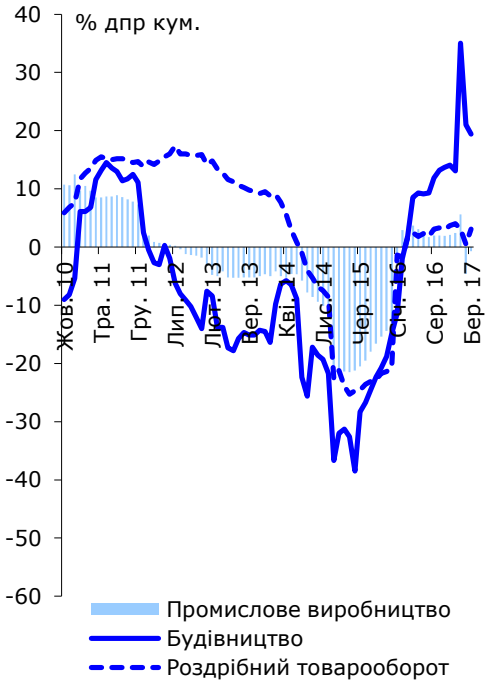
Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

дпр (через проблеми із постачанням коксівного вугілля та експропрійовані металургійні підприємства). Тепла погода та експропріація кількох генеруючих підприємств на Східному Донбасі призвали до падіння виробництва та постачання газу, електроенергії та води на 14,8% дпр. Водночас вищий внутрішній попит і поступове відновлення експорту сприяло зростанню переробної промисловості на 3,0% дпр. Більший попит на будівельні матеріли пояснює збільшення видобування та виробництва будівельних матеріалів. Стабільний попит і хороший врожай рослинних культур пояснюють зростання харчової промисловості на 7,5% дпр. Зокрема, виробництво олії та жирів (передусім соняшникової олії) стрімко зросло на 37,0% дпр. Вищий попит на інвестиційні товари сприяло зростанню машинобудування на 2,2% дпр. Так, він позначився на зростання виробництва труб та іншої металевої продукції. В цілому, зниження промислового виробництва сповільнилось до 2,7% дпр у березні з 4,6% дпр у лютому.

Роздрібна торгівля зросла на 3,1% дпр у першому кварталі 2017 року. Це, ймовірно, відображає збільшення споживання внаслідок вищого наявного доходу домогосподарств. Оптові продажі зросли на 1,0% дпр, незважаючи на втрату економічних зв'язків із Східним Добнасом.

Тенденції реального сектору

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

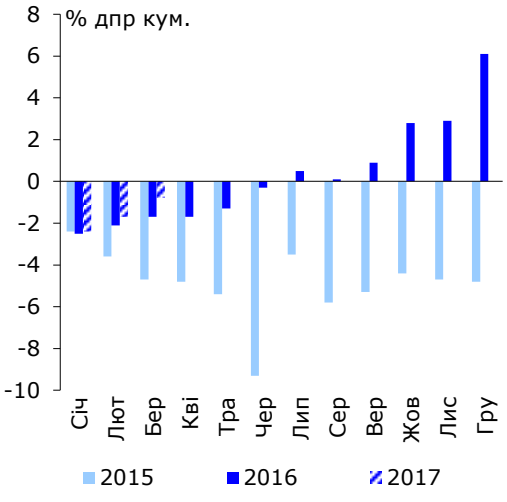
Енергетика: Енергетика: європейці зацікавлені в українській ГТС

Газ. 10 квітня «Нафтогаз України» та «Укртрансгаз» підписали Меморандум про взаєморозуміння з Snam S.p.A. (Італія) та Eustream a.s. (Словаччина) щодо спільної оцінки можливостей співпраці у використанні та розвитку газотранспортної системи України. Залучення європейських газових компаній показує важливість українського маршруту газу для європейських споживачів. Меморандум також має на меті довгострокове стабільне постачання газу відповідно до європейських стандартів та недискримінаційний доступ до газової мережі для третіх сторін.

Електроенергія. 25 квітня «ДТЕК Луганська ТЕС» була під'єднана до Об'єднаної енергетичної системи України. ТЕС була від'єднана від системи в серпні 2014 року через пошкодження ліній електропередач внаслідок війни на сході України. З того часу ТЕС залишалась єдиним виробником електроенергії для Луганської області. Після під'єднання ТЕС зможе обмінюватись електроенергією з рештою України, що підвищить надійність роботи ТЕС.

Реформи. Міністерство енергетики затвердило новий статут «Укргідроенерго», національного оператора гідроелектростанцій. Згідно статуту компанія має сформувати Наглядову Раду, де більшість складатимуть три незалежні директори. Новий статут було розроблено відповідно до закону про корпоративне управління в державних компаніях, який було ухвалено у червні 2016 року. Цей крок дозволить ізолювати державні підприємства від політичного впливу та спростити доступ компаній до міжнародних ринків капіталу.

Сільськогосподарське виробництво

Джерело: Держстат

Сільське господарство: Фермери отримали державні субсидії за лютий

Виробництво. У першому кварталі 2017 року сільськогосподарське виробництво скоротилося на 0,8% дпр. Станом на 1 квітня 2017 року поголів'я великої рогатої худоби в сільськогосподарських підприємствах скоротилося на 0,9% дпр. При цьому кількість корів скоротилася на 2,5%. Кількість свиней скоротилося на 8% дпр, що, імовірно, пов'язано з продовженням загрози африканської чуми. Чисельність домашньої птиці збільшилася на 4,8%.

Торгівля. За даними Державної фіскальної служби у першому кварталі 2017 року провіцит зовнішньої торгівлі сільськогосподарською продукцією збільшилася на 37,7% дпр до 3,5 млрд дол. США.

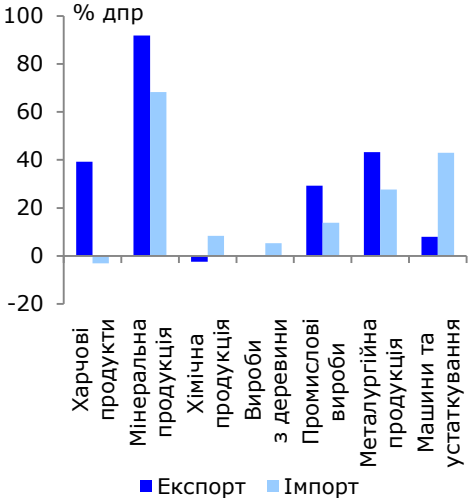
Порівняно з періодом 2016 року, експорт збільшився на 38,6% за рахунок високого врожаю зернових. Основними факторами зростання експорту були високі рівні продажу соняшникової олії, кукурудзи та сої. Частка сільськогосподарської продукції в загальному експорті товарів збільшилася з 42,6% в першому кварталі 2016 року до 44% в 2017 році.

Імпорт знизився на 4% дпр через зниження ввезення більшості категорій сільськогосподарської продукції. Імпорт м'ясних продуктів знизився на 7% дпр в основному за рахунок скорочення закупівель риби і масла.

Політика. На початку квітня Міністерство аграрної політики і продовольства направило 306 млн грн на фінансування субсидій на розвиток сільгоспвиробників і стимулювання сільськогосподарського виробництва. Майже 700 сільгоспвиробників отримали субсидії на загальну суму 79,8 млн грн за лютий 2017 року. Низьке фінансування бюджетної субсидії в першу чергу пояснюється методологією розрахунку бази субсидій. Завдяки характеру змішаного виробництва (як рослинництва, так і тваринництва) на одному підприємстві у першому півріччі, коли витрати на рослинництво перевищують витрати на виробництво тваринницької продукції, база розрахунку субсидій для тваринництва низька, що призводить до низького обсягу субсидій.

Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин підготував Рекомендації парламентських слухань «Регулювання обігу земель сільськогосподарського призначення: пошук української моделі». Він запропонував спочатку розробити не закон про обіг земель, а Концепцію української моделі обігу земель сільськогосподарського призначення, провести її широке всеукраїнське обговорення і визначити у ній покрокову «дорожню карту» дій держави у цьому напрямку.

Торгівля товарами у 1 кв. 2017 р.

Джерело: попередні оцінки НБУ

сальдо поточного рахунку
сальдо фінансового рахунку

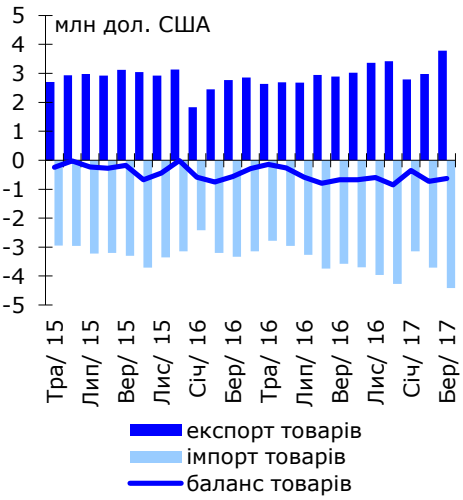
Джерело: попередні оцінки НБУ

Зовнішній сектор: Обсяги зовнішньої торгівлі зростають

Поточний рахунок. Дефіцит поточного рахунку сягнув 0,8 млрд дол. США в березні, оскільки півріччна виплата відсотків за реструктурованими державними єврооблігаціями підштовхнула чисті виплати інвестиційних доходів закордон до 0,94 млрд дол. США. Чисті грошові перекази в Україну зросли до 0,65 млрд дол. США, що стримувало дефіцит поточного рахунку.

Водночас дефіцит торгівлі товарами дещо зменшився порівняно з лютневим показником до 0,63 млрд дол. США. Експорт зріс на 37% дпр через зростання обсягів експорту сільськогосподарських товарів та підвищення експортних цін на сталь. Експорт залізної руди та інших мінеральних продуктів зріс більш ніж вдвічі через зростання цін та зменшення внутрішнього споживання залізної руди. Імпорт мінеральних продуктів більш ніж подвоївся через низьку статистичну базу, а імпорт машин та обладнання стрибнув на 51% дпр. Імпорт машин та обладнання на рівні 1,26 млрд дол. США сягнув найвищого показника з кінця 2013 року через сильний інвестиційний та споживчий попит. Імпорт інших товарів та імпорт послуг зросли кожні на 7% дпр, а експорт послуг піднявся на 10% дпр. Загалом зростання зовнішньої торгівлі вказує на продовження відновлення української економіки

Зовнішня торгівля товарами

Джерело: попередні оцінки НБУ

Фінансовий рахунок. Притік капіталу по фінансовому рахунку платіжного балансу становив 0,4 млрд дол. США в березні. Чистий притік ПІІ залишався на дуже низькому рівні, але збільшився до 63 млн дол. США. Уряд не проводив в суттєвих обсягах як запозичень, так і виплат зовнішнім кредиторам. Банки надалі збільшували свої закордонні активи, що відобразилось у відтоку капіталу з банківського сектору на суму 0,3 млрд дол. США. Зростання обсягів торгівлі потягнуло за собою подальше зростання торгових кредитів у березні. Боргові потоки реального сектора без торгових кредитів були близькі до балансу.

Фіскальна політика: План доходів від спецконфіскації виконано

Спецконфіскація. У квітні Україна конфіскувала активи, оцінені у 1,3 млрд дол. США (1,1 млрд дол. США на депозитах та 0,2 млрд дол. США у формі валютних ОВДП), які за словами української влади було вкрадено колишнім президентом-втікачем Віктором Януковичем та його прибічниками. Депозити було спрямовано на рахунки уряду в НБУ у перші дні травня. Відповідно до Закону про Державний бюджет на 2017 рік 11,6 млрд грн цих коштів призначено на фінансування прямих субсидій сільськогосподарським компаніям, оборону, проекти Фонду регіонального розвитку. Уряду все ще потрібно буде вирішити, як витратити решту отриманих коштів. Зокрема, було б правильно використати ці кошти на обслуговування зовнішнього боргу. У 2017-2019 роках уряду потрібно буде виплатити 11,0% млрд дол. США боргу, номінованого в іноземній валюті.

2017. За попередніми даними Державного Казначейства доходи Зведеного бюджету у перші чотири місяці 2017 року зросли на 45,9% дпр через більші податкові та неподаткові надходження. Підвищення мінімальної заробітної плати сприяли вищим надходженням від ПДФО. Доходи від ПДВ зросли через вище споживання та скасування спеціального режиму ПДВ для сільськогосподарських компаній. Фінансові результати компаній поліпшились і сприяли вищим надходженням від ППП. Вище споживання також сприяло більшим доходам від акцизів. Також НБУ спрямував до бюджету 10,0 млрд грн порівняно із нулем у попередньому році.

ПДВ. Уряд розпочав автоматичне відшкодування ПДВ з 1 квітня. Нова система все ще на ранніх етапах впровадження. Прозорість суттєво збільшилась, оскільки уряд тепер оприлюднює інформацію щодо заявок та відшкодування ПДВ на веб-сторінці Міністерства фінансів. Тому, можливості до корупції при відшкодуванні ПДВ суттєво знизились.

Баланс коштів на Єдиному казначейському рахунку

* на початок місяця
Джерело: Державне Казначейство

Соціальна політика: Затримки у пенсійній реформі

У листі намірів з МВФ уряд обіцяв, що парламент ухвалить пенсійну реформу, яка збільшить середній ефективний вихід на пенсію за рахунок збільшення тривалості обов'язкового робочого стажу, створення стимулів для пізнішого виходу на пенсію, тощо. Це мало відбутись до кінця квітня.

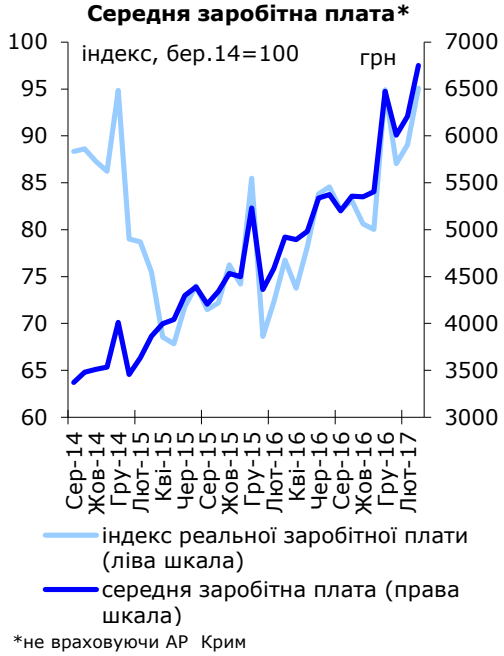
Разом з тим, у квітні Уряд оголосив про плани подати до парламенту законопроекту про пенсійну реформу протягом двох місяців. Уряд, найімовірніше, внесе зміни до солідарної пенсійної системи. Він надалі обмежить більш ранній вихід на пенсію та спеціальні пенсійні програми. Водночас поки що в уряді немає одностайності щодо подальших кроків щодо запровадження накопичувального рівня пенсійної системи.

Ринок праці: Подальше зростання середньої заробітної плати

Середня заробітна плата у березні зросла на 37,2% дпр у номінальному виразі та на 18,7% дпр у реальному виразі через підвищення мінімальної заробітної плати з 1600 грн до 3200 грн з січня. Як і попередні місяці, сільське господарство, державне управління та оборона, освіти та охорона здоров'я відзначились найбільшими темпами приросту заробітних плат у 44-62% дпр. Номінальна заробітна плата в промисловості залишилась сильною у 26,3% дпр у березні (27,4% дпр у лютому).

В цілому, за результатами опитування бізнесу, що проводить НБУ, 40,1% компаній планують збільшити заробітну плату лише працівникам із зарплатами нижче мінімального рівня та 42,6% респондентів повідомили про підвищення заробітних плат всім працівникам. З огляду на те, що традиційно компанії миттєво підвищують заробітну плату лише тим, в кого вона менша за мінімальну, а потім поступово решті працівників, вплив підвищення мінімальної заробітної плати також буде поступовим.

Середня заробітна плата*

*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

Монетарна політика: Інфляція зменшилась до 12,2% дпр у квітні

Споживча інфляція сповільнилась до 12,2% дпр у квітні, що відображало високу статистичну базу (ціна на газ підвищилась на 48,4% в квітні 2016 року). Індекс споживчих цін на харчові продукти продовжував зростати в діапазоні 1-2% на місяць, як і в попередні шість місяців, незважаючи на зменшення світових цін на продовольчі продукти у березні та квітні. Це може відображати зростання внутрішніх витрат та певну стійкість інфляції харчових цін. Місячна базова інфляція становила 0,6% дпм, що допомогло утримати 12-місячне зростання базового ІСЦ на рівні 6,3% дпр. Споживчий попит зріс, але залишався достатньо помірним, щоб зберігати низький тиск на інфляцію.

Банки надалі поступово знижували відсоткові ставки за депозитами та кредитами корпоративному сектору через зменшення інфляційних очікувань та зниження ставки за депозитними сертифікатами НБУ, але обсяги кредитування залишались низькими. Пропозиція грошей у квітні зросла на 7% дпр, а грошова база на 10% дпр.

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

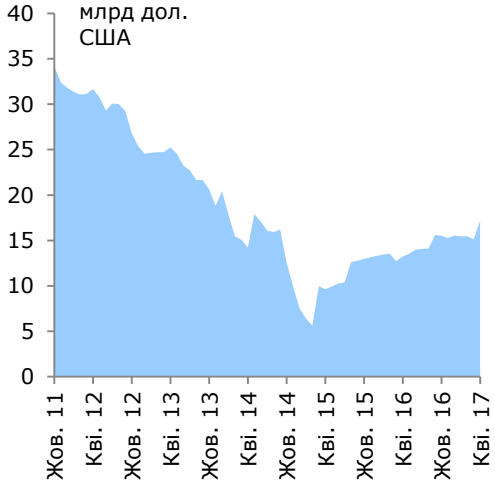

Джерело: Держстат, НБУ

Обмінний курс: Гривня дещо посилилась у квітні

Міжбанківський валютний ринок залишався спокійним у квітні. Міжбанківський обмінний курс поступово посилився з 27 грн за дол. США до 26,5 грн за дол. США, оскільки експортні надходження залишались суттєвими у квітні. Девальваційні очікування залишились невеликими, оскільки чиста купівля готівкової валюти банками збільшилась до 356 млн дол. США. НБУ скористався цією нагодою і купив 403 млн дол. США для збільшення резервів. Міжнародні резерви НБУ сягнули 17,2 млрд дол. США до кінця квітня, оскільки уряд витратив лише 68 млн дол. США на обслуговування боргу в іноземній валюті. Як ми писали раніше, на початку квітня уряд отримав 600 млн євро макрофінансової допомоги від ЄС та НБУ отримав 996 млн дол. США від МВФ.

Міжнародні резерви НБУ

Джерело: НБУ

Державний борг: Внутрішній державний борг продовжує зростати

У квітні Міністерство фінансів розмістило облігації внутрішньої державної позики на суму 3,5 млрд грн із середньозваженою доходністю 14,9% річних в порівнянні з 5,2 млрд грн доходністю 15.1% в березні. Частка трирічних облігацій в загальному обсязі розміщення ОВДП становила 80%.

У березні уряд рекапіталізував Ощадбанк та Укрексімбанк на суму 5,4 млрд грн і 3,7 млрд грн, відповідно, шляхом спеціального випуску п'ятнадцятирічних ОВДП (з доходністю 5% та 9% відповідно). Статутний капітал Ощадбанку збільшився до 43,7 млрд грн, Укрексімбанку - до 38,7 млрд грн. Потребу у подальшій докапіталізації цих державних банків буде визначено до кінця першого півріччя 2017 року. Раніше згідно із результатами стрес-тесту, проведеного у 2015 році, уряд планував рекапіталізувати Ощадбанк та Укрексімбанк орієнтовно на 20 млрд грн та 26 млрд грн.

На даний момент на капіталізацію націоналізованого ПриватБанку витрачено 116,8 млрд грн. Але ПриватБанку може ще знадобитися докапіталізація за результатами аудиту.

Таблиці

Економічні Тенденції		III 14	IV 14	I 15	II 15	III 15	IV 15	I 16	II 16	III 16	Тра.	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-8,0	-10,1	-20,5	-20,0	-16,1	-13,0	4,5	2,6	2,5	3,8	2,6	2,3	2,5	2,5	2,4	2,6	2,8	5,6	0,4	-0,7	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-16,4	-20,4	-29,7	-26,2	-20,9	-12,3	8,3	13,0	17,3	12,9	13,0	14,4	15,4	17,3	17,0	17,2	17,4	35,0	21,0	19,4	...
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	16,0	2,2	-4,7	-9,3	-5,3	-4,8	-1,7	-0,3	0,9	-1,3	-0,3	0,5	0,1	0,9	2,8	2,9	6,1	-2,4	-1,7	-0,8	...
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	-5,3	-7,5	-23,9	-24,6	-22,3	-20,7	1,6	2,3	3,3	1,8	2,3	2,4	3,1	3,3	3,0	3,7	4,0	3,1	0,5	3,1	...
Середня заробітна плата	грн.	3463	3508	3650	4113	4313	4753	4622	5072	5311	4984	5337	5374	5202	5358	5350	5406	6475	6008	6209	6752	...
ІСЦ	% дпр	17,5	21,8	45,8	57,5	51,9	43,3	20,9	6,9	7,9	7,5	6,9	7,9	8,4	7,9	12,4	12,1	12,4	12,6	14,2	15,1	12,2
ІВЦ	% дпр	26,9	32,8	51,7	37,9	32,5	25,4	10,5	15,7	19,6	16,4	15,7	18,3	18,9	19,6	29,2	32,0	35,7	36,8	38,9	38,3	35,6
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-16,4	-19,9	-31,4	-32,2	-29,8	-27,0	-16,4	-10,1	-8,0	-10,8	-10,1	-9,9	-8,4	-8,0	-7,1	-5,1	-4,0	41,2	27,6	28,6	...
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-24,8	-28,1	-33,1	-34,2	-31,8	-29,3	-10,9	-4,0	0,6	-5,0	-4,0	-2,9	-0,4	0,6	0,5	2,1	4,4	27,1	19,5	21,1	...
Баланс торгівлі (кум.) *	млрд. дол. США	-3,0	-4,6	-0,6	-1,1	-1,2	-1,6	-2,3	-1,9	-4,1	-1,8	-2,0	-2,7	-3,4	-4,1	-4,6	-5,0	-5,8	-0,2	-0,8	-1,3	...
Поточний рахунок (кум.)	млрд. дол. США	-1,2	-2,6	-0,4	-0,1	0,1	-0,2	-1,5	-0,9	-2,8	-1,0	-0,9	-1,4	-1,9	-2,8	-3,0	-3,1	-3,8	-0,1	-0,4	-1,2	...
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	14,0	15,6	13,5	14,0	14,1	14,1	15,6	15,5	15,3	15,5	15,4	15,5	15,1	17,2
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	23,5	13,8	0,9	-5,9	-8,6	0,8	-1,4	1,7	10,6	2,4	6,7	6,7	8,8	10,6	11,4	11,3	13,6	8,0	10,0	9,1	...
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	16,4	16,4	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	20,9	17,3	21,1	20,6	18,0	17,0	16,8	14,2	13,7	16,1	15,9	15,5	15,8	...
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	12,58	13,56	21,23	21,56	21,74	22,90	25,69	25,23	17,27	25,21	24,93	24,82	25,14	26,23	25,72	25,71	26,27	27,22	27,05	26,99	26,82
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	12,58	13,56	21,18	21,62	21,69	22,33	25,68	25,26	25,40	25,21	24,95	24,82	25,65	26,28	25,76	25,70	25,55	27,15	27,03	27,00	26,86
Обмінний курс, середній	євро	24,37	23,88	23,70	23,93	24,69	24,91	28,34	28,55	25,58	28,50	28,09	27,49	28,65	29,47	28,45	27,78	28,29	28,80	28,81	28,82	28,77

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Дані наведені щодо експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[К]	2015[К]	2016[СР]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1079,3	1300,0	1404,7	1465,2	1586,9	1988,5	2383,2
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,0	163,1	175,8	183,3	133,7	91,0	93,3
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,5	0,2	0,0	-6,6	-9,8	2,3
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	7,1	-5,0	-20,6	12,2	8,0	-0,7	-4,3	-10,1	-13,0	2,8
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,4	20,2	-3,9	13,6	2,2	-4,8	6,1
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1	48,7	13,9
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9	43,3	12,4
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1	36,0	20,5
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8	25,4	35,7
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,4	27,0	34,3	-36,9	26,0	27,5	3,4	-5,5	-19,9	-27,0	-4,0
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,6	35,2	39,3	-44,2	28,8	34,8	7,5	-3,5	-28,1	-29,3	4,4
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,8	-1,7	-3,0	-10,2	-14,3	-16,5	-4,6	-0,2	-3,8
Поточний рахунок	% ВВП	4,8	3,7	7,3	5,8	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,1	-1,5	-2,2	-6,3	-8,2	-9,0	-3,4	-0,2	-4,1
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	7,5	5,7	9,2	9,9	4,7	5,8	7,0	7,2	4,1	0,3	3,0	3,3
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5	13,3	15,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6	-1,6	-3,1
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	40,0	36,0	37,5	39,9	69,4	79,1	81,0
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,1	20,5	38,5	52,4	52,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5	0,8	13,6
Обмінний курс, середній	дол. США	5,44	5,37	5,33	5,33	5,32	5,12	5,05	5,05	5,27	7,79	7,94	7,97	7,99	7,99	11,87	21,84	25,55
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,44	5,30	5,33	5,33	5,31	5,05	5,05	5,05	7,70	7,98	7,96	7,99	7,99	7,99	15,77	24,00	27,19
Обмінний курс, середній	євро	5,03	4,81	5,03	6,02	6,61	6,39	6,34	6,92	7,71	10,87	10,53	11,09	10,27	10,61	15,72	24,23	28,29
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,10	4,67	5,53	6,66	7,22	5,97	6,65	7,42	10,86	11,68	10,57	0,00	0,00	11,04	19,26	26,22	28,42

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[К] дані не включають окуповану територію АР Крим
Р - попередні дані

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		I 13	II 13	III 13	IV 13	I 14к	II 14к	III 14к	IV 14к	I 15к	II 15к	III 15к	IV 15к	I 16к	II 16к	III 16к	IV 16к
ВВП	млрд. грн.	303,8	354,8	398,0	408,6	316,9	382,4	440,5	447,1	376,0	456,7	567,0	588,8	455,6	535,3	669,2	723,1
реальний ВВП	% дпр	-1,3	-1,2	-1,1	3,4	-1,0	-4,3	-5,3	-14,4	-16,0	-14,5	-7,0	-2,4	0,1	1,5	2,3	4,8
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	5,9	8,7	6,8	6,3	3,3	-7,8	-13,9	-12,2	-21,0	-27,8	-20,0	-14,6	-2,2	4,0	4,7	0,9
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,0	-0,9	-1,5	-2,9	-5,9	5,2	0,1	4,5	0,9	-5,6	-0,8	11,1	2,7	-1,5	2,0	-2,2
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	6,1	-18,1	-8,9	-8,7	-19,9	-19,3	-28,0	-26,5	-23,8	-14,2	-5,0	1,5	4,5	17,8	23,9	27,1
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-7,4	-13,5	-6,8	-4,5	-5,1	-2,3	-16,8	-31,1	-21,9	-18,0	-6,8	-3,5	-4,1	-7,2	-3,7	9,7
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	1,3	-15,7	1,7	-0,6	-11,8	-10,9	-32,3	-29,6	-18,1	-28,1	-13,0	-11,9	-3,6	-0,1	16,1	19,6
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	5,7	21,7	-2,8	36,5	5,7	-9,1	25,6	-20,6	-4,7	-11,6	-3,8	-2,5	-1,5	0,6	1,1	18,4
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	-9,3	-9,9	-10,6	-9,8	-3,2	-5,4	-12,7	-13,2	-25,2	-22,5	-9,2	-2,3	8,0	4,0	0,2	2,7
Будівництво (реальна)*	% дпр	-16,1	-19,4	-8,0	-4,4	4,7	-14,0	-26,3	-30,8	-36,6	-30,6	-15,6	6,0	9,8	17,2	20,2	15,6
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	0,2	-1,2	0,9	0,9	-3,0	-7,2	-18,4	-26,6	-26,5	-19,9	-14,2	2,6	3,6	6,7	3,7	1,9
Транспорт (реальна)*	% дпр	-1,7	-0,8	1,3	2,7	-7,8	-10,9	-10,1	-11,0	-10,5	-2,4	0,3	2,2	6,2	2,5	0,7	3,2
Платіжний баланс																	
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-3,2	-2,3	-6,0	-5,0	-1,3	-0,8	-1,2	-1,4	-0,4	0,3	0,2	-0,3	-1,5	0,5	-1,9	-1,0
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-8,4	-5,1	-12,1	-9,8	-3,5	-2,5	-3,3	-6,7	-2,4	1,5	0,8	-1,1	-8,4	2,6	-7,1	-3,4
Баланс товарів	млн. дол. США	-4635	-3677	-7881	-5935	-2195	-1185	-1412	-2336	-1147	-496	-689	-1123	-1941	-685	-2147	-2235
Баланс послуг	млн. дол. США	1349	1504	2575	1066	937	443	456	686	604	418	309	420	286	308	108	507
Поточні трансферти	млн. дол. США	533	589	480	547	241	494	306	500	558	715	644	711	…	0	0	0
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1082	496	1510	991	-665	-319	725	558	397	907	890	818	1366	760	999	143
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	713	568	655	-756	-241	-49	-84	-17	141	10	13	13	11	0	0	0
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	24,7	23,2	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	14,0	15,6	15,5
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	8,11	8,14	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	13,56	21,23	21,26	21,74	22,90	25,69	25,23	17,27	25,90
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,99	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	21,18	21,33	21,23	21,69	22,33	25,68	25,26	25,40	25,67
Бюджет																	
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	35,2	29,4	28,9	28,6	35,4	29,4	24,7	27,4	37,3	34,7	29,8	31,3	35,9	32,9	27,8	35,6
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	5,3	5,1	4,6	4,8	5,1	4,7	4,2	5,0	5,5	5,3	4,5	5,1	6,3	6,3	5,4	5,6
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	6,1	3,4	3,0	3,0	4,9	2,5	1,9	1,5	4,4	1,7	1,2	1,3	3,5	2,1	1,9	2,8
Податок на додану вартість	% від ВВП	9,7	9,0	8,1	8,4	8,7	9,5	6,8	10,1	11,4	9,1	8,0	8,2	11,7	11,4	8,1	9,3
Акцизні збори	% від ВВП	3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	3,0	3,0	2,8	3,3	3,4	3,0	3,1	4,1	5,1	4,1	3,9
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	36,9	35,8	30,1	35,9	35,2	34,7	27,2	35,5	33,5	34,9	26,1	41,9	35,1	35,6	30,8	38,6
Поточні видатки	% від ВВП	35,6	33,9	28,2	33,2	34,8	33,7	25,8	33,6	31,8	33,6	24,0	38,0	34,2	33,9	27,9	33,0
Капітальні видатки	% від ВВП	1,3	1,9	1,9	2,8	0,5	1,0	1,4	1,9	1,7	1,3	2,1	3,9	0,9	1,7	2,9	5,6
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-1,9	-6,3	-1,5	-7,3	0,1	-5,3	-2,8	-8,8	3,7	0,4	-3,6	10,8	0,8	-2,8	-3,0	-3,2
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Банківський сектор																	
Грошовий агрегат М0	% дпр	9,7	9,8	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0	6,0	-1,3	-6,2	-0,1	-5,3	0,3	8,0	11,2
Грошовий агрегат М2	% дпр	16,0	17,9	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4	9,0	3,1	5,6	4,0	-1,7	6,3	12,6	10,9
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	19,1	26,5	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1	-19,1	-17,7	-16,6	-1,0	4,3	9,4	15,1	5,4
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	17,0	14,7	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0	25,4	11,6	3,7	-2,4	-16,1	-2,7	12,1	10,9
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	8,6	7,4	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1	-11,0	-11,8	-15,8	-20,8	-16,6	-13,3	-1,5	16,4
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	-4,4	-0,4	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5	58,4	29,2	18,7	15,9	-15,0	-2,0	2,0	-9,9
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	-5,6	-2,7	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7	17,9	3,1	-5,7	-10,5	-18,1	-10,3	-1,1	19,2
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	55,9	55,7	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5	58,5	57,6	60,7	55,4	55,6	55,8	55,9	64,9
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	16,2	15,3	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	20,9	17,3	14,7
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,4	9,7	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8	8,2	9,3	9,2	9,1	8,9	9,1	8,3	8,5

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
к Дані не включають Крим, у 2015 році - не включають частину зони АТО, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинуло на дані банківсько

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Ольга Красовська
krasovska@ier.kiev.ua

Анна Харченко
kharchenko@ier.kiev.ua

Євген Ангел
anhel@ier.kiev.ua

Олександр Крініцин
krinitsyn@ier.kiev.ua

Андрій Бутін
butin@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Наталія Фреїк
freik@ier.kiev.ua

Вікторія Беспалько
bespalko@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Анастрасія Пиляєва
pylaieva@apd-ukraine.de

Марія Богонос
bogonos@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.